

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 22 november 1944 kl. 10 fm.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående räntan å ogulden köpeskillning för viss kronoegendom.

I en till riksdagen den 20 oktober 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 290, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att i avseende å köpeskillning för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts eller kommer att försälgas från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillningen förräntas enligt enahanda grunder som gällt eller gälla för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1945 och 1946 utgå efter 3,6 procent.

Enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skall köpeskillningen för fastighet, som försäljes enligt 9 § eller 13 § a) i förordningen, liksom även köpeskillningen för kronan tillhöriga, å åbolägenhet befintliga byggnader, allt i den mån köpeskillningen erlägges genom avbetalningar på sätt i 22 § A) i förordningen sägs, betalas och förräntas enligt i huvudsak samma grunder, som jämlikt kungörelserna nr 217 och 218/1928 tillämpas beträffande egnahemslån för jordbrukslägenheter. I samband med att räntan ändrats för egnahemslån ha motsvarande ändringar genom förordningarna nr 127/1934 och 55/1935 vidtagits i nyssnämnda 1929 års förordning. Denna förordning, som trädde i kraft den 1 juli 1929, ersatte en tidigare förordning i ämnet den 17 december 1926 (nr 509), vilken i sin tur trädde i stället för en kungörelse den 17 oktober 1913 (nr 271). Sistnämnda kungörelse ändrades i avseende å räntebestämmelserna och betalningsvillkoren genom kungörelserna nr 728/1919 och 131/1923. Den år 1926 utfärdade förordningen erhöll i fråga om räntebestämmelserna och betalningsvillkoren ändrad lydelse genom kungörelsen nr 240/1927. För de jämlikt 1913 och 1926 års författningar upplåtna lägenheterna tillämpas ränte- och betalningsbestämmelser, som i allt väsentligt äro av samma innebörd som de vid tiden för respektive upplåtelser gällande egnahemslånebestämmelserna.

Med anledning av propositionen nr 265 medgav 1937 års riksdag, att i avseende å köpeskillning för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts eller försåldes från kronoegendom, räntan finge, i de fall där köpeskillningen förräntades enligt enahanda grunder, som gällt eller gällde för den stående delen av egnahemslån för jordbrukslägenheter, under tiden 1937—1939 utgå efter 3,6 procent. Här-efter har 1940 års lagtima riksdag, med bifall till propositionen nr 133,

medgivit, att i avseende å dylik köpeskilling räntan finge, i den mån köpeskillingen förräntades enligt enahanda grunder, som gällt eller gälla för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1940 och 1941 utgå efter 3,6 procent. På förslag av Kungl. Maj:t har riksdagen lämnat motsvarande medgivande beträffande åren 1942—1944 (prop. nr 200/1941 och 207/1942). De räntenedsättningar, som sålunda medgivits, ha anslutit sig till motsvarande medgivanden beträffande egnahemslån. Kungörelser i ämnet ha utfärdats den 30 juni 1937 (nr 575), den 14 juni 1940 (nr 571), den 13 juni 1941 (nr 499) och den 30 juni 1942 (nr 580).

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Efter beslut av innevarande års riksdag (kapitalbudgeten, bil. 7, p. 17; r.skr. nr 310) har Kungl. Maj:t den 2 juni 1944 (Sv. författn.saml. nr 324) förordnat, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, skall för åren 1945 och 1946 nedsättas till tre och sex tiondels procent.

Då den av 1942 års riksdag beslutade nedsättningen av räntan å ogulden köpeskilling för kronoegendom upphör att gälla med utgången av år 1944, torde frågan om fortsatt sådan räntenedsättning nu böra underställas riksdagen. Enligt min mening bör, i anslutning till vad som beslutats beträffande före den 1 juli 1940 beviljade egnahemslån, den nuvarande räntenedsättningen provisoriskt förlängas för åren 1945 och 1946. Detta medgivande torde böra gälla vare sig kronoegendom försålts före eller efter den 1 juli 1940.»

Utskottet.

Liksom för vissa egnahemslån medgivits förlängd räntenedsättning för åren 1945 och 1946 anser utskottet, att även den provisoriska räntelättnaden beträffande ogulden köpeskilling för viss kronoegendom bör utsträckas att gälla samma år på sätt departementschefen föreslagit. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts eller kommer att försälas från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder som gällt eller gälla för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenhet, under åren 1945 och 1946 utgå efter 3,6 procent.

Stockholm den 21 november 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 73.